
Voorwoord

Er is de afgelopen jaren veel geschreven over de gebrekkige relatie of zelfs kloof tussen onderwijsonderzoek en onderwijspraktijk. Gelukkig zijn er steeds meer mensen, in de onderwijspraktijk en in het onderwijsonderzoek, die proberen die kloof te overbruggen, en zijn er ook voorbeelden waarin dat goed lukt. ‘Didactisch coachen’ is zo’n voorbeeld. Bouwend op de resultaten van (onder andere eigen) onderwijskundig onderzoek én jarenlange ervaring als trainer en coach van leraren, laten de auteurs in tachtig bladzijden heel concreet zien hoe je als leraar het leren en de motivatie van leerlingen kunt bevorderen door vragen stellen, feedback geven en (beperkt) aanwijzingen geven.

Er zijn een paar zaken die me bijzonder aanspreken aan dit boekje. Om te beginnen is dat de genuanceerde en realistische manier waarop theoretische principes en inzichten uit onderzoek worden gepresenteerd en geïllustreerd met levendige voorbeelden uit de onderwijspraktijk.

In de tweede plaats vertrekt het boek vanuit een mooi en belangrijk uitgangspunt: het is van belang dat je als leraar laat zien dat je hoge verwachtingen hebt van je leerlingen. Het klassieke Pygmaliononderzoek liet al zien dat leraren die hoge verwachtingen van leerlingen hebben, hen op een manier gaan benaderen die hun leren bevordert en zo zorgen dat leerlingen die hoge verwachtingen ook waarmaken. Didactisch coachen laat zien wat een leraar kan doen die dat wil bereiken.

Mooi is in de derde plaats de betekenis die ‘de leraar als coach’ hier krijgt. Het gaat daarbij niet om iemand die leerlingen ‘met de handen op de rug’ aanmoedigt en hun leerproces begeleidt. De didactische coach is wel degelijk met de inhoud bezig. Dat sluit aan bij de ideeën over scaffolding die ik met Janneke van de Pol en Jos Beishuizen ontwikkelde. Scaffolding is hulp bieden op maat op zo’n manier dat leerlingen steeds zelfstandiger worden. Maar zo ver als in dit boekje werkten wij de praktische vormgeving ervan niet uit.

Een laatste element dat ik in ‘Didactisch coachen’ waardeer is de aandacht voor emoties bij leren. Emoties zijn een onderbelicht element in leerprocessen. Ze kunnen leren behoorlijk in de weg zitten maar ook enorm stimuleren. En, zoals dit boekje laat zien, leraren kunnen leerlingen ook leren met dergelijke emoties om te gaan.

Wie zich eigen maakt wat in dit boekje staat, wordt een betere leraar en kan zorgen dat leerlingen beter en met meer plezier leren. Een mooiere bijdrage kunnen onderwijskundigen niet aan de onderwijspraktijk leveren.

Mei 2016

Prof. dr. Monique Volman

Monique Volman is hoogleraar onderwijskunde aan de Universiteit van Amsterdam. Zij doet onderzoek naar de wijze waarop scholen betekenisvolle leerprocessen kunnen bevorderen, die van waarde zijn voor het individu én voor de samenleving.